

- Ako dijete zadirkuju zbog mucanja, poučite ga da to primi mirno govoreći: "Dobro, i ja ponekad imam problema s izgovorom neke riječi. Svatko to ima. Ali ja se neću brinuti oko toga." Većina zadirkivanja prestaje kad se suoče s takvim stavom.

Tretman mucanja

- Poliklinike Suvag
- Savjetovalište rehabilitacijskog centra Edukacijsko-rehabilitacijskog fakulteta, Kušlanova 59a, Zagreb
- Udruga Hinko Freund, Klaićeva 16, Zagreb
- Fonijatrijski centar Klinike za bolesti uha, nosa i grla, Referentni centar za fonijatriju Ministarstva zdravstva RH, Zagreb
- Opća bolnica Varaždin

UDRUGA RODITELJA KORAK PO KORAK
za promicanje kvalitete življenja djece i obitelji

Izdavač
Udruga roditelja Korak po korak
Ilica 73, Zagreb
www.korakpokorak.hr

Autorice teksta
Sanja Brajković i Željka Živković

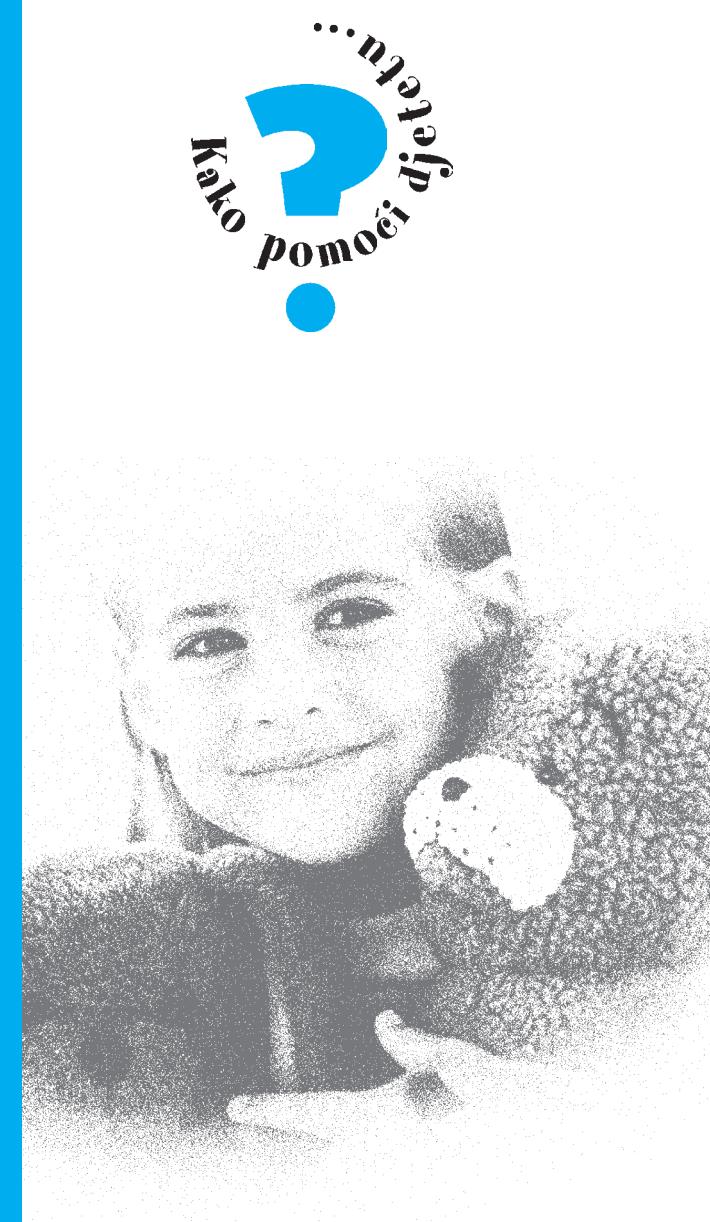
Recenzija
Gorana Hitrec

Oblikovanje
P.L.Studio, Zagreb

Tisk
Tiskara Zelina

Brosure su tiskane uz finansijsku pomoć
Ministarstva obrazovanja, znanosti i športa

www.korakdokorak.hr

mucanje

Kako pomoći djetetu: mucanje

Mucanje je poremećaj govora u kojem je govor prekinut čestim **ponavljanjem ili produljivanjem govornih zvukova, slogova ili riječi, ili osoba ne može početi govoriti riječ**.

Prekide u govoru može pratiti učestalo treptanje očiju, drhtanje usana i/ili čeljusti ili drugi neobični oblici ponašanja koji se javljaju dok osoba koja muca pokušava govoriti. Mucanje također često prati ubrzani puls, crvenilo, znojenje, širenje zjenica, povećana napetost mišića usana, jezika ili lica.

Mucanje se može se javiti u svim životnim dobima, ali se najčešće javlja između druge i pete godine, u doba razvoja govora. Javlja se kod oko 2,4 % djece. Triput je češće kod dječaka nego kod djevojčica, a učestalije je kod blizanaca i kod ljevorukih osoba. Većina djece (oko 70%) uz pomoć male ili čak nikačve terapije prevlada mucanje. Manje od 1% odraslih muca.

Puno djece prolazi razdoblje u razvoju kad govor nije tečan, no to je normalan dio sazrijevanja. Smatra se da je do oko 5% riječi koje se ne izgovaraju tečno uobičajena pojava u razdoblju razvoja govora. U govoru se u ovom razdoblju pojavljuju mnogi dodaci (*am, ahm, eee* i sl.), ponavljaju se riječi ili dijelovi rečenice.

Mucanje se javlja u mnogim različitim situacijama, može dugo trajati i postati navika. Okolina mucanja najčešće smatra nenormalnim oblikom ponašanja, a neke osobe iz okoline sklone su ruganju. Ruganje dovodi do negativne slike o samom sebi kod osobe koja muca.

Osoba koja muca osjeća strah jer misli da neće uspeti. Strahovi uzrokuju tjelesnu napetost. Zbog strahova osoba pokušava izbjegći situacije koje ih uzrokuju. Tako mucanje sve više utječe na način života.

Logopedska pomoć može spriječiti da razvojno mucanje ne prijeđe u doživotno. Zbog toga je preporučljivo napraviti procjenu govora kod djece koja imaju teškoće duže od šest mjeseci, te kod djece čije je mucanje popraćeno tikovima ili različitim oblicima neobičnog ponašanja.

Nadalje, preporučuje se savjetovati s logopedom ako se pojavljuje veći udio ponavljanja, ako se javlja ponavljanje pojedinih glasova ili slogova (*mmmm-mammmmma, mamamama*), ako se pojedini glasovi jako produžuju (*maaaaaaaa*) i ako se javlja veći broj ponavljanja (*dodododobiti*).

Logopeda treba svakako potražiti ako se poteškoće pojačavaju, ako je disanje očito nekontrolirano, ako dijete postane svjesno da ima probleme s govorom. Preporučuje se s tretmanom početi što ranije jer se kod mlađe djece mucanje brže prevladava.

Procjenjuje se da postoji oko 250 različitih metoda za tretmane kojima se liječi mucanje. Zbog mnogostruktosti uzroka mucanja i teškoća koje ga prate, često se u tim tretmanima primjenjuje više metoda paralelno – npr. vježba se ritmičnost govora, disanje, uvode se psihoterapijski postupci itd.

Preporuke za roditelje

- Da biste pomogli svom djetetu koje muca, trebate mu, kao prvo, osigurati opuštenu kućnu atmosferu. Prihvatite djetetovo mucanje kao njegov način govora i ne dajte mu da pomisli kako vjerujete da je mucanje pogrešno ili da je loša navika.
- Nemojte kritizirati djetetov govor.
- Dobre govorne navike roditelja mogu pomoći djetetu koje muca. Govorite što polaganije, mirnije, jednostavnije i ritmičnije.

- Odredite termin kad dijete može s vama neometano razgovarati. U razgovoru s djetetom postavljajte što jednostavnija i preciznija pitanja, ne pištajte odjednom više stvari. Ne tražite od djeteta da uloži veći trud kako bi izbjeglo mucanje ili da ponavlja riječ dok je tečno ne izgovori. Ne govorite mu da uspori s govorom ili da razmisli što će reći prije nego počne govoriti. Ne predlažite mu drugi način govora za koji mislite da će mu olakšati govorenje.

- Gledajte dijete u oči dok govor, pokažite interes za sadržaj, a ne za način govora.
- Pozorno slušajte dok dijete govor i pričekajte da izgovori riječ do kraja.
- Ne dopunjavajte djetetove riječi ili misli, ne govorite umjesto njega kad nastupi poteškoća u govoru.
- Ne nagradujte dijete za tečan govor i ne kažnjavajte ga zbog mucanja. Prema djetetu njegujte strpljiv, prijateljski i obziran odnos. Započne li dijete tu temu, potrebno je otvoreno razgovarati s njim o mucanju.

Dijete može postići tečan govor vježbom:

Neka priča priče, recitira stihove i čita naglas u situacijama kad nema napetosti. Ne prekidajte ga i ne ispravljajte ga –.

- Ohrabrite dijete da govor u obiteljskom okruženju, kad nema napetosti: za stolom, za vrijeme ručka ili tijekom razgovora o njegovim dnevnim aktivnostima. Polaganim i ritmičnim govorom mu pričajte ili čitajte priče, dodajući im malo dramatičnosti. Onih dana kada nema puno govornih blokada, dijete treba stimulirati da govoriti što je više moguće. Onih dana kad dijete ima velikih teškoća u govoru, ne zahtijevajte od njega da puno govoriti.